

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Розвиток ринкових відносин в Україні зумовив зростання низки проблем щодо регулювання витрат, які грають важливу роль в управлінні підприємством. Адже основний принцип ведення бізнесу будь-якого підприємства - здійснення діяльності таким чином, щоб понесені витрати не перевищували доходів. І саме правильність ведення обліку витрат на підприємстві відіграє не останню роль для цілей управління підприємством.

Питанням обліку витрат підприємства приділяли достатньо уваги як вітчизняні, так і зарубіжні вчені-обліковці. Проте ці питання настільки широкі, що були й залишаються актуальними для багатьох наукових пошуків.

Питання бухгалтерського обліку витрат регулюється законодавчою базою. Основним законодавчим документом який регулює облік витрат є П(с)БО 16 «Витрати», відповідно до якого під витратами розуміють зменшення економічних вигод внаслідок вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками).[1]

Але на сьогоднішній день облік витрат не є досконалим і існує низка проблем, які потребують рішення. Однією з найважливіших проблем залишається проблема повноти та своєчасності відображення витрат у системі обліку. Ця проблема досить багатопланова, надзвичайно складна й відіграє важливу роль не тільки для управління підприємством, але й нашого суспільного ладу.

Наступною є проблема забезпечення максимальної оперативності та аналітичності інформації про витрати підприємства. Інформація потрібна в певну мить для вирішення конкретного управлінського завдання. Для забезпечення достатньої аналітичності інформації її потрібно завчасно перевірити щодо відповідності сучасним вимогам: порівнянності, однозначності тлумачення, достовірності, дохідливості й доречності. [2, с. 39]

Не менш важливою є проблема створення єдиної інформаційної загальнодержавної бази норм і нормативів для обліку та контролю за витратами підприємства. Така інформаційна база вкрай необхідна Україні, адже, як свідчать статистичні дані, матеріаломісткість вітчизняної продукції у два-три рази вища, ніж у країнах Заходу. Це може, попри всі інші чинники, означати, що в нашій державі вагома частка списаних на витрати виробництва матеріальних цінностей розкрадається чи насправді використовується на виробництво тіньової продукції, яку підприємство не обліковує і за яку не платить ніяких податків, зборів, платежів. Розробка й запровадження норм і нормативів сприяють наведенню елементарного порядку та дисципліни на підприємстві, тому наша законодавча влада зобов'язана приділяти цьому

питанню більше уваги з метою скорочення сум непродуктивних витрат (втрат) підприємства.[4, с. 3-5]

Ще однією важливою проблемою обліку витрат підприємства є встановлення оптимального співвідношення обсягів автоматизованих і неавтоматизованих обліково-контрольних робіт та визначення їхньої ролі у скороченні необґрунтованих витрат підприємства. Проблема матеріально-технічного забезпечення полягає в тому, наскільки достатньо підприємство забезпечене сучасними матеріально-технічними засобами і який рівень організації та ефективності ведення первинного та зведеного обліку, внутрішньофірмового контролю. На вирішення цього питання має бути спрямована послідовна стратегія розвитку підприємства, яка б передбачала проведення організаційних заходів, спрямованих на виведення підприємства на новітні простори інформаційної економіки.

Наступною проблемою обліку витрат є проблема рівня відповідності обліково-контрольної системи підприємства чинному законодавству з обліку та контролю й меті та завданням самого підприємства. Йдеться про те, що цю проблему підприємство вирішує тією мірою, до якої її потенційно може й хоче вирішити головний бухгалтер підприємства, від якого залежать ефективність і якість облікової системи підприємства. [3, с. 10-11]

Також на сьогодні проблемою залишається і те, що питання обліку та контролю витрат з метою зниження собівартості продукції знаходяться поза увагою керівників підприємства та бухгалтерів. Забезпечити рентабельність роботи підприємства у першу чергу прагнуть за рахунок високих відпускних цін, а не за рахунок економії витрат. Однак це ненадійний і безперспективний спосіб вирішення проблем виживання підприємства.

Отже, виходячи з викладеного вище можна зробити висновок, що перспективи подальших досліджень проблем обліку витрат підприємства є дуже широкими і впродовж багатьох років викликатимуть інтерес у багатьох вчених-економістів. Дані проблеми та шляхи їх вдосконалення не є вичерпними, адже з плином часу вони потребують доповнень та змін.

ЛІТЕРАТУРА:

1. П(с)БО 16 «Витрати», наказ МФУ від 31.12.99 р. № 318 зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

2. Моссаковский В. Об управленческом учете // Бухгалтерский учёт и аудит. – 2006. – № 10. – С. 37-44.

3. Дерий В. Проблемы учета расходов и доходов предприятия и перспективы их решения в Украине// Бухгалтерский учет и аудит. – 2008. – № 4. – с. 7-11.

4. Белоусова І., Чумаченко М. Проблеми обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції в промисловості // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 4. – С. 3-10.